RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

Uchwała Nr VIII/60/2011

Rady Powiatu Nowodworskiego

z dnia 16 czerwca 2011r.

w sprawie przyjęcia Programu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Nowodworskim na lata 2011-2015.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), art. 19 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) Rada Powiatu Nowodworskiego, uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Nowodworskim na lata 2011-2015, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY
Mariusz Sebastian Łaszuk

Kancelaria Radców Prawnych
J. Nieścior i Z. Wółtański s.c. w Pułtusku
Anna Pogorzelska
prawnik

RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy tworzenie i wdrażanie programów pomocy społecznej w tym programów pomocy dziecku i rodzinie (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).
Ochrona prawna rodziny jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 71 ust. 1 Konstytucji państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny.

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy, mającej na celu przywrócenie zdolności do wypełniania jej zadań, uwzględniając podmiotowość dziecka i rodziny (art. 70 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.). W szczególności wsparcie takie powinno polegać na: diagnozie sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska, analizie przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowaniu sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem, wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności za wszystkich członków rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji społecznej.

Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie nowodworskim na lata 2011 – 2015 powstał w celu przeciwdziałania pogłębiającym się kryzysom i narastającym trudnościom w rodzinach z terenu powiatu nowodworskiego. wpisuje się w te założenia. Jest on także zgodny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim.

Program wyznacza kierunki działań na rzecz opieki i wsparcia dzieci i rodzin mających trudności w wypełnianiu swych funkcji. Realizowane działania zmierzają do aktywizacji społecznej i zawodowej, zwiększania świadomości społeczności lokalnej dotyczącej problemów, z jakim borykają się rodziny. Do kluczowych elementów programu należy wspieranie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. Działania planowane w programie koncentrują się także wokół wkraczającej w dorosłe życie młodzieży usamodzielniającej się opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze

Realizację działań zapisanych w programie przewidziano na lata 2011-2015.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
mgr Angelika Sosińska

RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

Załącznik do Uchwały Nr VIII/60/2011
Rady Powiatu Nowodworskiego
z dnia 15 czerwca 2011r.

Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie nowodworskim na lata 2011 - 2015

Nowy Dwór Mazowiecki, 2011 rok

Spis treści

1. Wstęp 2
2. Podstawy Prawne 3
3. Diagnoza środowiskowa 4
3.1. Charakterystyka pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego 5
3.2. Formy pieczy zastępczej i analiza sytuacji rodzin zastępczych 8
3.3. Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie pomocy dziecku i rodzinie 12
3.4. Analiza SWOT 15
4. Dane dotyczące realizacji Programu 19
5. Cele programu 20
5.1. Cel główny 20
5.2. Cele szczegółowy, działania, przewidywane rezultaty, wskaźniki 21
6. Ewaluacja 37
7. Podsumowanie 39
Załącznik nr 1 do Programu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie nowodworskim na lata 2011 – 2015
Harmonogram realizacji programu 40

3.□. Wstęp

Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną opracowano na podstawie art. 19 pkt.4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362) oraz Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim, w której zawarta jest diagnoza środowiska społecznego. Program tworzony jest zgodnie z polityką prorodzinną państwa.

Ochrona prawna rodziny jest jedną z podstawowych zasad Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 71 ust. 1 Konstytucji państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.
W myśl art. 72 ust. 1 i 2 Konstytucji organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Liczne konwencje i pakty międzynarodowe chronią członków rodziny, w tym małżeństwo, dziecko i kobietę (Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Karta Społeczna). Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy i powiatu są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, wspierane przez organizacje pozarządowe.

Niniejszy program powstał w celu realizacji zadań należących do kompetencji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostki organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Mazowieckim, przeciwdziałaniu i zapobieganiu patologiom społecznym, dysfunkcjom systemów rodzinnych, pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.

Realizacja zintegrowanej polityki prorodzinnej wymaga ścisłej współpracy wielu podmiotów. Pomoc na rzecz rodziny realizowana jest przez jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, zwłaszcza szczebla gminnego i powiatowego, wspierane przez organizacje pozarządowe.

Odpowiedzialność za organizację systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie spoczywa na Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat między innymi należy realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W ramach realizacji zadań w tym zakresie PCPR podejmuje działania profilaktyczne, edukacyjne i wspierające rodzinę związane z pomocą psychologiczną, pedagogiczną, prawną i socjalną. Podejmowana jest współpraca z innymi instytucjami: sądem rodzinnym, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, policją, ośrodkami pomocy społecznej, prokuraturą, komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi, świetlicami terapeutycznymi i organizacjami pozarządowymi.

Obecny system współpracy w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie wymaga wprowadzenia pewnych zmian, zwłaszcza w zakresie koordynacji współpracy instytucji i organizacji zajmujących się tymi problemami. Działania instytucji mają charakter równoległy, niezależny od siebie. Zbudowanie lokalnych programów opieki nad dzieckiem i rodziną pozwoli na sukcesywne wsparcie zewnętrzne rodzin zagrożonych.

System pomocy i wsparcia dziecka i rodziny zakłada:

- koordynację działań wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie,
- pomoc z wykorzystaniem specjalistów i placówek pomocy działających na terenie powiatu,
- rozbudowę form pomocy dziecku i rodzinie,
- określenie form i kierunków pomocy oraz zakresu interwencji w rodzinie.

2. Podstawy Prawne

Działania podejmowane w zakresie Programu realizowane będą w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1595 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),

Program wpisuje się w założenia:

- Projektu ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej,

- Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego (uchwała Nr XXXIV/163/2002 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 24 kwietnia 2002 r.),
- Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Nowodworskiego na lata 2007-2013 (uchwała Nr XIII/71/2007 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 29 listopada 2007 r.),
- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim w latach 2007-2012 (uchwała Nr XII/56/2007 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 25 października 2007 r.),
- Programu aktywności lokalnej w powiecie nowodworskim na lata 2009-2013 (uchwała Nr XXIX/178/2009 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 29 stycznia 2009 r.),
- Programu „POWRÓT" na rzecz reintegracji rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych na lata 2011 – 2012. (uchwała Nr VII/45/2011 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 28 kwietnia 2011 r.),
- Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2012 (uchwała Nr VI/41/2011 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 31 marca 2011 r.).

Program ten jest zgodny z ogólną koncepcją programu opracowanego na poziomie województwa oraz kierunkami polityki prorodzinnej państwa, jak również wypracowanymi i obowiązującymi standardami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie istniejącymi w Unii Europejskiej.

3. Diagnoza środowiskowa

Powiat nowodworski powstał w wyniku reformy administracyjnej kraju z dnia 1 stycznia 1999 roku jako jeden z trzydziestu ośmiu powiatów województwa mazowieckiego. Położony jest w środkowej części województwa mazowieckiego i graniczy z powiatami: pułtuskim, płońskim, sochaczewskim, legionowskim i warszawskim zachodnim. Powiat Nowodworski zamieszkuje 75,5 tys. osób, co stanowi około 1,5 % ogólnej liczby mieszkańców województwa mazowieckiego, w tym ludność miejska stanowi 50,9%. Terytorium obejmuje obszar 691,6 km2 tj. 1,9 % powierzchni województwa mazowieckiego.

Powiat nowodworski pod względem administracyjnym składa się z sześciu gmin:

- miejskiej – Nowy Dwór Mazowiecki;

- miejsko – wiejskiej – Nasielsk;
- miejsko – wiejskiej – Zakroczym;
- wiejskiej – Czosnów;
- wiejskiej – Pomiechówek;
- wiejskiej – Leoncin;

Na terenie naszego powiatu wykorzystywane są różnorodne formy wspierające dziecko i rodzinę w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez samorządy gmin i organizacje pozarządowe, poprzez formy samopomocy na szczeblu powiatowym.

3.1.Charakterystyka pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą społeczną, środowiskiem, w którym powinien odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej wszystkich członków, szczególnie zaś dzieci.

Może ona stanowić środowisko sprzyjające rozwojowi wychowywanych w nim dzieci, jak również być zagrożeniem dla prawidłowego rozwoju, w sytuacji deficytów w obszarze realizacji przypisanych jej funkcji.

Szczególną funkcją rodziny jest zaspokajanie potrzeb: bezpieczeństwa, bliskiego kontaktu i przebywania z drugim człowiekiem, akceptacji, kochania i bycia kochanym, samorealizacji, kontaktu intelektualnego.

W sytuacji, gdy rodzina nie zabezpiecza tych potrzeb, konieczne jest wsparcie rodziny w rozwiązaniu problemów będących przyczyna separacji i wypełnianiu jej funkcji w stosunku do dziecka oraz zapewnienie opieki i warunków do zaspokajania jego potrzeb do czasu wprowadzania trwałych i pozytywnych rozwiązań prowadzących do zaspokojenia tych potrzeb.

Rodziny zastępcze obarczone są podwójną odpowiedzialnością za powierzone im dziecko: odpowiedzialnością moralną, porównywalną z odpowiedzialnością naturalnych rodziców za życie i przyszłość dziecka oraz odpowiedzialnością obywatela, któremu sąd przyznał, a państwo powierzyło obowiązek opiekowania się i wychowania nieletniego człowieka tak, aby w przyszłości stał się on pełnowartościowym członkiem społeczeństwa dobrym obywatelem.

Wobec tak wielu zadań, z którymi musi się zmierzyć rodzina zastępcza, najważniejsze jest jednak poczucie misji, którą może podjąć każdy człowiek. Przyjęcie do własnej rodziny nie swojego dziecka, ofiarowanie mu swojej miłości oraz opieki jest przecież największym darem,

który można ofiarować drugiemu człowiekowi.

W powiecie nowodworskim istnieje 96 rodzin zastępczych w tym 3 rodziny niespokrewnione zawodowe oraz 1 rodzina niespokrewniona zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego.

W 96 rodzinach zastępczych przebywa 131 dzieci, dziewczynek 74 i 57 chłopców, w tym:

w wieku:	1	-	5	lat	-	18	osób
	6	-	8	lat	-	20	osób
	9	-	11	lat	-	24	osób
	12	-	13	lat	-	17	osób
	14	-	18	lat	-	52	osób

Tabela 1. RODZINY ZASTĘPCZE SPOKREWNIONE (stan na maj 2011 r.)

GMINA	LICZBA RODZIN SPOKREWNIONYCH	LICZBA DZIECI
NOWY DWÓR MAZ.	34	43
POMIECHÓWEK	8	8
ZAKROCZYM	6	10
CZOSNÓW	4	4
LEONCIN	9	14
NASIELSK	18	25
OGÓŁEM	79	104

Tabela 2. RODZINY ZASTĘPCZE NIESPOKREWNIONE (stan na maj 2011 r.)

GMINA	LICZBA RODZIN NIESPOKREWNIONYCH	LICZBA DZIECI
NOWY DWÓR MAZ.	2	2
POMIECHÓWEK	2	2
ZAKROCZYM	1	2
CZOSNÓW	0	0
LEONCIN	2	3
NASIELSK	2	2
OGÓŁEM	9	11

Tabela 3. RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE (stan na maj 2011 r.)

GMINA	LICZBA RODZIN ZAWODOWYCH	LICZBA DZIECI
NOWY DWÓR MAZ.	1	3
POMIECHÓWEK	1	3
ZAKROCZYM	0	0
CZOSNÓW	1	4
LEONCIN	0	0
NASIELSK	1	3
OGÓŁEM	4	13

Tabela 4. PEŁNOLETNI WYCHOWANKOWIE RODZIN ZASTĘPCZYCH KONTYNUUJĄCY NAUKĘ (stan na maj 2011 r.)

GMINA	STUDENCI	UCZNIOWIE SZKÓŁ POLICEALNYCH	UCZNIOWIE SZKÓŁ ŚREDNICH	UCZNIOWIE SZKÓŁ SPECJALNYCH	SUMA
NOWY DWÓR MAZ.	13	4	9	0	26
NASIELSK	6	1	7	0	14
CZOSNÓW	0	1	2	1	4
POMIECHÓWEK	1	1	2	1	5
LEONCIN	0	2	2	0	4
ZAKROCZYM	2	0	0	0	2
OGÓŁEM	22	9	22	2	55

Tabela 5. CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE TYPU RODZINNEGO (stan na maj 2011 r.)

Placówka	Rodzinny Dom Dziecka Głusk 13 05-155 Leoncin	Rodzinny Dom Dziecka Cegielnia Kosewo 8 05-180 Pomiechówek	Rodzinny Dom Dziecka „Nowy Start" Ruszków 10 09-500 Gostynin
okres funkcjonowania	I – XII 2011r.	I – XII 2011r.	IV – XII 2011r.
liczba umieszczonych dzieci	8	8	7
średni miesięczny koszt utrzymania dziecka	2 034,66 zł	1 825,00 zł	2 980,00 zł

Tabela 6. CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE TYPU INTERWENCYJNEGO I SOCJALIZACYJNEGO

lp.	położenie placówki		liczba dzieci w placówce
	województwo	powiat	
1	mazowieckie	lipski	3
2	mazowieckie	legionowski	1
3	mazowieckie	ciechanowski	2
4	mazowieckie	m. st. Warszawa	5
5	mazowieckie	otwocki	1
6	mazowieckie	płoński	3
7	podlaskie	Białystok	2
		suma:	**17**

Tabela 7. PEŁNOLETNI WYCHOWANKOWIE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH KONTYNUUJĄCY NAUKĘ (stan na maj 2011 r.)

GMINA	STUDENCI	UCZNIOWIE SZKÓŁ POLICEALNYCH	UCZNIOWIE SZKÓŁ ŚREDNICH	UCZNIOWIE SZKÓŁ SPECJALNYCH	SUMA
NOWY DWÓR MAZ.	0	0	3	0	3
NASIELSK	0	1	1	0	2
CZOSNÓW	0	0	1	1	2
POMIECHÓWEK	0	1	0	1	2
LEONCIN	0	1	1	0	2
ZAKROCZYM	0	3	0	0	3
OGÓŁEM	0	6	6	2	14

3.2. Formy pieczy zastępczej i analiza sytuacji rodzin zastępczych

Oprócz tradycyjnych rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem istnieją zawodowe rodziny zastępcze: wielodzietne, charakterze pogotowia opiekuńczego. (Art.74.1.Ustawy o pomocy

społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2009r. Nr175, poz. 1362 z późn. zm.)

W niespokrewnionej z dzieckiem zawodowej wielodzietnej rodzinie zastępczej umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci. W przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie licznego rodzeństwa liczba dzieci w wielodzietnej rodzinie zastępczej może się zwiększyć.

W niespokrewnionej z dzieckiem zawodowej rodzinie zastępczej umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji. W rodzinie tej może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci.

W zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące. Rodzina zawodowa o charakterze pogotowia opiekuńczego otrzymuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka.

Rodzinne Domy Dziecka (placówki rodzinne) – Rodzinne Domy Dziecka są jednostkami pomocy społecznej, funkcjonującymi na podstawie art. 80 ust. 1 pkt 2, ust. 3, 5, 7, 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej 14 lutego 2005r. W sprawie placówek opiekuńczo– wychowawczych (Dz. U. Nr 37 z 2005r., poz.331).

Zadania rodzinnego domu dziecka – placówka rodzinna zapewnia dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego oraz opiekę, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.

Placówka rodzinna w szczególności: tworzy jedną, wielodzietną rodzinę dla dzieci, które nie mogą być umieszczone w rodzinie zastępczej lub przysposabiającej (adopcyjnej), wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i stopniowo usamodzielniające się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, zapewnia dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolny, zaspokaja dzieciom niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia, utrzymuje kontakt z ośrodkiem pomocy społecznej i powiatowym centrum pomocy rodzinie.

Placówka rodzinna i rodziny zastępcze, zaspokajając potrzeby dziecka kierują się w szczególności:

1. dobrem dziecka,
2. poszanowaniem praw dziecka,
3. potrzebą wyrównywania deficytów rozwojowych,
4. koniecznością wspierania rozwoju dziecka poprzez umożliwienie kształcenia, rozwój zainteresowań i indywidualizowanie oddziaływań wychowawczych,
5. potrzebą działań przygotowujących do samodzielnego życia,
6. poszanowaniem praw rodziców wynikających z przepisów prawa rodzinnego, a przede wszystkim prawa do kontaktowania się z dzieckiem,
7. potrzebą działań w celu utrzymywania więzi dziecka z rodziną i umożliwienia jego powrotu do rodziny.

W placówce rodzinnej przebywać może od 4 do 8 dzieci, jednakże w szczególnie uzasadnionych przypadkach liczba dzieci może ulec zmniejszeniu lub zwiększeniu. Wychowankowie mogą pozostać w rodzinnym domu dziecka do czasu uzyskania pełnoletniości lub po uzyskaniu pełnoletniości, do czasu ukończenia szkoły, w której się uczą. Pobyt w rodzinie zastępczej i placówce rodzinnej ustaje w przypadku: powrotu dziecka do rodziców,

zakwalifikowania dziecka do innej formy opieki, usamodzielnienia się dziecka, orzeczenia sądu o zakończeniu pobytu dziecka w placówce/rodzinie zastępczej.

Do najczęstszych powodów objęcia dziecka opieką zastępczą należą: brak opieki i zainteresowania ze strony rodziców naturalnych, zaniedbanie, alkoholizm obojga lub jednego z rodziców, sieroctwo, choroba psychiczna lub fizyczna rodzica naturalnego, prostytucja, pobyt w zakładzie karnym, przedwczesne rodzicielstwo, niewydolność wychowawcza, niezaradnością życiowa, ubóstwo, przemoc w rodzinie, molestowanie seksualne.

Wśród problemów, z którymi borykają się dzieci trafiające do rodzin zastępczych należy wymienić: FAS (*ang. Fetal Alcohol Syndrome*) – Alkoholowy Zespół Płodowy, FAE (*ang. Fetal Alcohol Effects*) – Alkoholowe Uszkodzenia Płodu, Reaktywne Zaburzenia Przywiązania, nadpobudliwość, odrzucenie emocjonalne, brak wdrożenia do nauki szkolne, zaburzenia zachowania (agresja), trudności w kontroli emocji, nieumiejętność nawiązywania trwałych i głębokich relacji uczuciowych.

Dzieci trafiające do rodzin zastępczych oprócz traumy związanej z negatywnymi, przeżyciami w rodzinie naturalnej, będącymi przyczyną objęcia dziecka opieką zastępczą, przeżywają silne negatywne emocje w związku z rozdzieleniem z rodzicami biologicznymi. Obwiniają się za problemy rodziców, uważają, że to one przyczyniły się do rozpadu rodziny, traktują separację jako karę za ich złe zachowanie.

Dzieci posiadające wiele przyzwyczajeń i nawyków, własne wyobrażenia o życiu rodziny, natrafiają na pewien ukształtowany już typ stosunków wewnątrzrodzinnych, do których muszą się dostosowywać. Nowa rodzina daje szanse na stabilizację i oparcie, ale prezentuje często inny, nieznany dziecku obraz świata, wartości, wzorów.

Przyczynia się to do przeżywania przez dziecko wielu konfliktów wewnętrznych wynikających z: przeżywania przez dziecko sprzecznych pragnień i motywów, straty domu

i rodziny przy jednoczesnej konieczności przystosowania się do nowej sytuacji, niejednoznacznej przynależności dziecka, różnorodności stawianych dziecku wzorów.

Dotychczasowe trudności w realizacji efektywnego systemu opieki nad dzieckiem wynikają m. in. z:

- koncentracji działań wyłącznie na dziecku, a nie na rodzinie (dotyczy to zarówno rodziny pochodzenia, jak i rodziny zastępczej);
- przewagi w ramach rodzinnej pieczy zastępczej rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem nad pieczą sprawowaną przez osoby niespokrewnione powoduje, że w wielu przypadkach nie unika się dziedziczenia określonych patologii rodzinnych (bezradności, nieodpowiedzialności, słabych więzi emocjonalnych, awanturniczych zachowań, uzależnień art.) oraz ogranicza się szanse rozwoju umieszczonych w nich dzieci;
- pozorności pieczy zastępczej w przypadku wielu rodzin zastępczych spokrewnionych dzieckiem;
- dla dzieci nie mających rodzin spokrewnionych oferta opieki zastępczej dotyczy w praktyce – w zdecydowanej większości przypadków – umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- ciągłego niedoboru odpowiedniej liczby należycie przygotowanych niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych;

3.3 Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie pomocy dziecku i rodzinie

Poniższa tabela zawiera wykaz instytucji z terenu powiatu nowodworskiego działających w obszarze szeroko rozumianej pomocy dziecku i rodzinie

Tabela 8. Instytucje z terenu powiatu nowodworskiego działające w obszarze pomocy dziecku i rodzinie

[redacted]	**Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim**	Ul. Słowackiego 19 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775-22-96
	Sąd Rejonowy w Pułtusku	Ul. Rynek 37 06-100 Pułtusk Tel. 023 692-99-00

Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim	Ul. Paderewskiego 3 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel.022 775-22-02, 022 775-22-03 e-mail: kppndm@policja.waw.pl
Prokuratura Rejonowa w Nowym Dworze Mazowieckim	Ul. Paderewskiego 3 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775-21-02, 022 775-60-35
Prokuratura Rejonowa w Pułtusku	Ul. Daszyńskiego 6 06-100 Pułtusk Tel.023 692-06-89; 023 692-09-79; 023 692-03-69
Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim	Ul. Partyzantów 7 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775-29-83
Ośrodek Pomocy Społecznej w Pomiechówku	Brody Parcele Ul. Słoneczna 51 05-180 Pomiechówek Tel. 022 785-45-19
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie	Ul. Warszawska 59 05-152 Czosnów Tel. 022 78-05-58, 022 785-00-02, 022 785-00-58
Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu	Ul. O.H. Koźmińskiego 3 05-170 Zakroczym Tel. 022 785-22-99, 022 785-35-04
Ośrodek Pomocy Społecznej w Leoncinie	Ul. Partyzantów 3 05-155 Leoncin Tel.022 78-65-82 wew. 17
Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nasielsku	Ul. Elektronowa 3 05-190 Nasielsk Tel. 023 691-25-31
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Mazowieckim	Ul. Zakroczymska 30 pok. 19 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775-22-22 wew. 366
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pomiechówku	Brody Parcele Ul. Słoneczna 51 05-180 Pomiechówek Tel. 022 785 45 10
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czosnowie	Ul. Gminna 6 05-152 Czosnów Tel. 022 785 05 58

[redacted]	**Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu**	Ul. Warszawska 7 05-170 Zakroczym Tel. 022 785 21 45
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Leoncinie	Ul. Partyzantów 3 05-155 Leoncin Tel. 022 785 83 70
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nasielsku	Ul. Elektronowa 3 05-190 Nasielsk 023 693 02 50
	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach karnych	Ul. Słowackiego 19 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki e-mail: kuratorzyndm@wp.pl fax: 022 775 64 19
	III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich	Ul. Słowackiego 19 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki e-mail: 3zkssndm@op.pl fax:022 775 64 19
	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonania orzeczeń w sprawach karnych, do wykonania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich	Ul. Rynek 37 06-100 Pułtusk Tel. 023 692 99 64 e-mail: kuratorzy@pultusk.sr.gov.pl fax. 023 692 99 69

[redacted]	**Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Nowym Dworze Mazowieckim**	Ul. Bohaterów Modlina 40 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775 20 13 Filia: Ul. Warszawska 52 05-190 Nasielsk Tel. 023 691 26 47
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim Dział Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Ul. Paderewskiego 1b 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 765 32 40
	Warsztaty Terapii Zajęciowej; Towarzystwo Przyjaciół Dzieci; Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego	Ul. Bohaterów Modlina 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775 29 44, 022 775 15 55
	Warsztaty Terapii Zajęciowej przy P.P.H.U. JAN – POL Z.P.CH.	Ul. Gen. W. Sikorskiego 5A 05-191 Stare Pieścirogi Tel.664-475-844

[redacted]	**Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego**	Ul. Bohaterów Modlina 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775 29 44, Ul. Szkolna 3 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki Tel. 022 775 59 74 Ul. Kilińskiego 3 05-180 Pomiechówek Tel. 0668 650 889 Kosewo, Szczypiorno 05-180 Pomiechówek Tel. 0 600 650 899 Ul. Koźmińskiego 3 05-170 Zakroczym Tel. 022 785 22 10
	Placówki oświatowe	
	Zakłady Opieki Zdrowotnej	
	Organizacje pozarządowe	

3.4. Analiza SWOT

Analizę czynników zagrożenia dla realizacji programu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną sporządzono za pomocą analizy strategicznej SWOT. Jest to wysoce efektywna metoda identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń.

Od 1999 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania państwa i powiatu w zakresie pomocy społecznej.

Realizując zadania własne powiatu nałożone przez ustawodawcę (art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie odpowiada za zapewnie pieczy i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców naturalnych. Podejmowane działania polegają w szczególności na organizowaniu szkoleń i kwalifikacji dla kandydatów na rodziny zastępcze, monitorowaniu sytuacji życiowej dzieci, rodzin zastępczych i rodzin naturalnych, wsparciu w postaci pomocy pieniężnej na częściowe utrzymanie kosztów dziecka, organizacji szkleń podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze już istniejących rodzin zastępczych a także spotkań grupowych dla rodzin zastępczych, rodzin naturalnych, dzieci objętych pieczą zastępczą, organizacji kampanii promujących idę rodzicielstwa zastępczego. PCPR wspiera także usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, domów dziecka, ośrodków wychowawczych poprzez pomoc

pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie i usamodzielnienie. Od 2008 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, finansowany ze środków EFS. Celem działań podejmowanych w ramach projektu jest zwiększenie efektywności w zakresie zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego i zawodowego dzieci objętych pieczą zastępczą i usamodzielnianej młodzieży opuszczającej różne formy opieki zastępczej.

Od 2009 r. Powiatowe Centrum realizując program reintegracji rodzin naturalnych dzieci objętych pieczą zastępczą, prowadzi systemową pracę z rodzicami biologicznymi dzieci zmierzającą do zmiany ich sytuacji tak, aby umożliwić powrót dzieciom do ich naturalnego środowiska. Od 2011 r. w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie został wyodrębniony dział Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który zajmuje się pomocom rodzinom, które w wyniku zdarzeń krytycznych, w tym w szczególności przemocy w rodzinie zagrożone są wystąpieniem trwałego kryzysu.

Dotychczasowe doświadczenia w obszarze pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym oraz pomocy dziecku i rodzinie pozwoliły na przeprowadzenie analizy aktualnej sytuacji, wytyczeniu obszarów deficytowych zmniejszających efektywność podejmowanych działąń a także zasobów umożliwiających przezwyciężenie pojawiających się trudności.

[illegible]	[illegible]
• zbyt późne diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego, • bariery przepisów prawnych i polityki społecznej, • zbyt wolne powstawanie rodzinnych form opieki, • brak ośrodków na wspomaganie działań profilaktycznych, • brak kompleksowej diagnozy przed umieszczeniem dziecka w opiece zastępczej, • brak sprawnego systemu koordynacji działań i współpracy instytucji, tj. sąd, służba	• Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, • Program Aktywności Lokalnej,□ • Program „Powrót" na rzecz reintegracji rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych, • Powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, • dobra analiza potrzeb środowiska lokalnego, • dobra współpraca między instytucjami

lokatorska, służba zdrowia, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodki pomocy społecznej, • mała znajomość przepisów prawa (np. ustawa o pomocy społecznej, kodeks rodzinny i opiekuńczy), • słaby przepływ informacji między instytucjami w ramach problematyki rodzinnej, • mała praktyka powoływania zespołów interdyscyplinarnych, • niedostateczna ilość rodzin zastępczych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka, • mała samopomoc wśród rodzin zastępczych, • braki kadrowe w inwestycjach, • nadmiernie sformalizowany sposób realizacji zadań – godziny pracy, • znacznie ograniczony dostęp do specjalistycznych form wsparcia (psychiatra, lekarze, specjaliści), • niezadowalający poziom życia mieszkańców powiatu nowodworskiego wynikający z niskich dochodów gospodarstw domowych, • niedostateczna oferta ośrodków wsparcia dziennego, • brak mieszkań chronionych dla usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych • bariery w przyznawaniu się do istnienia problemów w rodzinie; • niskie zainteresowanie rodzicielstwem zastępczym, a znaczna część zgłaszających się chętnych nie spełnia wymogów formalny lub kryteriów psychologicznych, a nawet nie	działającymi w powiecie na rzecz dzieci i rodziny, • aktywność organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, • wsparcie dla osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej, • otwartość na zmiany przepisów prawnych o zasadniczym znaczeniu dla rodzicielstwa zastępczego, • specjaliści zatrudnieni w Ośrodku Interwencji Kryzysowej -psycholog, terapeuta, pedagog, prawnik, • wykwalifikowana i doświadczona kadra pracowników zatrudnionych w instytucjach mających na celu wsparcie rodziny, • kadra PCPR przygotowana do prowadzenia nieodpłatnych szkoleń dla rodzin zastępczych, • rozwinięta oferta form wsparcia ze strony organizacji i instytucji świadczących pomoc rodzinną, • dobra identyfikacja potrzeb społecznych występujących w powiecie, • dostęp do informacji (Internet, media), • wrażliwość społeczna na krzywdę, w szczególności na krzywdę osób bezradnych,

• ,zdają sobie obie sprawy z własnych braków; • zanikanie tradycji,	
[redacted]	[redacted]
• zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego, • brak przepływu informacji a także brak wspólnego zrozumienia z innymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się dzieckiem (różnice w rozumieniu potrzeb dziecka, różnice interesów), • stan budżetu Powiatu Nowodworskiego, • rozwinięta biurokracja, brak elastyczności ze strony sądów i służb społecznych, • degradacja wartości i funkcji rodziny i niskie poczucie sprawiedliwości, odpowiedzialności za swoje życie, • zanik solidarności i spójności społecznej, • brak spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, • wzrost biurokracji, • pogłębiające się w społeczeństwie problemy i patologie (pogłębiające się uzależnienia, wzrost chorób społecznych, wzrastająca przestępczość i poczucie zagrożenia, pogłębiające się konflikty ludzkie, bezrobocie, niedostateczna opieka nad dzieckiem),	• istniejący system prawny, • zmniejszenie biurokracji, • większe świadczenia z tytułu rodziny zastępczej, • przygotowanie rozwiniętej oferty, form wsparcia ze strony organizacji i instytucji świadczących pomoc rodzinom, • uwrażliwienie władz lokalnych na problemy rodzin zastępczych, • stworzenie sprawnego systemu koordynacji, działań i współpracy instytucji, • możliwość pozyskania wsparcia finansowego ze źródeł wewnętrznych w tym Unii Europejskiej, • angażowanie społeczeństwa lokalnego do aktywnej współpracy z rodzinami zastępczymi,

Wykazane powyżej mocne strony wspomagają budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz osłabiają zagrożenia jego realizacji. Należy je szczególnie pielęgnować i wzmacniać. Natomiast na słabe strony należy też zwrócić uwagę, ponieważ mogą utrudniać lub nawet uniemożliwiać realizację celów projektu socjalnego.

4. Dane dotyczące realizacji Programu

Miejsce realizacji Programu:
Teren Powiatu Nowodworskiego

Czas realizacji Programu:
Lata 2011 – 2015

Adresaci Programu:
- rodziny zastępcze,
- rodziny biologiczne,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej i niedostosowane społecznie.

Koordynator Programu:
Koordynatorem działań przewidzianych w programie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Partnerzy programu:
- Samorząd Powiatowy,
- Samorządy Gmin Powiatu Nowodworskiego,
- Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Wójtowie i burmistrzowie gmin powiatu
- Szkoły,
- Samorząd województwa, Urząd Wojewódzki - Wydział Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski,
- Sąd Rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni,
- Policja,
- Organizacje pozarządowe,
- Służba zdrowia,
- Wolontariusze,
- Sponsorzy,
- Lokalne media,
- Kościół Katolicki.

Źródła finansowania Programu:
- środki własne powiatu,
- środki samorządów gminnych,
- środki własne jednostek organizacyjnych powiatu
- środki partnerów uczestniczących w Programie,
- dotacje celowe,
- środki EFS,
- środki budżetu państwa (pozyskiwane np. w drodze otwartego konkursu ofert),
- środki pozyskane z różnych źródeł

5. Cele programu

5.1. Cel strategiczny

Celem strategicznym programu jest stworzenie efektywnego systemu wspierania rodzin z terenu powiatu nowodworskiego mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczych oraz zapewnienie właściwej opieki, i warunków do wychowania oraz kontynuowania nauki a także pomoc w usamodzielnieniu się dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

Cel strategiczny będzie realizowany poprzez oddziaływania w następujących obszarach:

1. Działania o charakterze profilaktycznym (zmierzające do stworzenia lokalnego systemu ochrony dziecka przed krzywdzeniem i wsparcia rodziny aby zapobiec separacji dziecka i rodziny naturalnej).
2. Działania interwencyjne (zmierzające do zbudowania systemu pieczy zastępczej zapewniającego czasową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców). Działania ukierunkowane będą na doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.
3. Działania naprawcze skupiające się na reintegracji rodzin naturalnych dzieci objętych pieczą zastępczą. Działania koncentrować się będą na pracy z rodzicami naturalnymi dzieci z terenu powiatu Nowodworskiego objętymi zastępczymi formami opieki nad zmianą ich sytuacji życiowej a w efekcie umożliwieniu powrotu dziecka do środowiska rodzinnego, odbudowaniu relacji z dziećmi objętymi zastępczymi formami opieki, nawiązaniu i umocnieniu kontaktów (wizyty, kontakty telefoniczne), potwierdzających przynależność dziecka do rodziny, wzrostu integracji rodziny naturalnej poprzez zwiększenie zaangażowania i poczucia odpowiedzialności rodziców za życie dziecka niebędącego pod ich bezpośrednią opieką.

5.2. Cele operacyjne

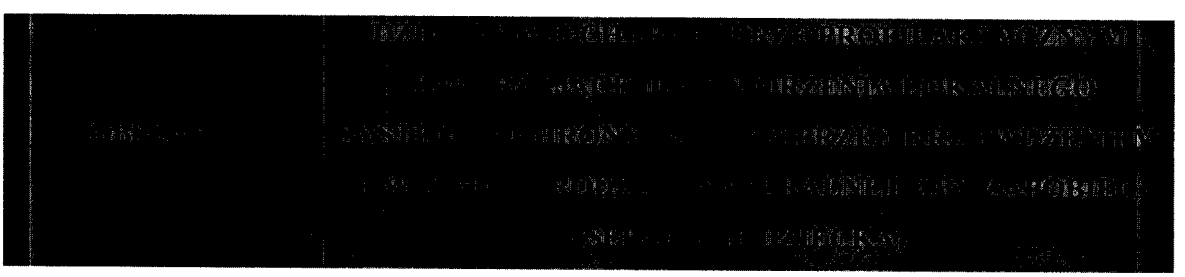

Cel szczegółowy 1.1.	**Badanie zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie nowodworskim**
działania:	1) zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, dotyczących: 2) analiza istniejącej infrastruktury instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, działań podejmowanych w zakresie profilaktyki I, II i III – rzędowej oraz obszarów, które wymagają wsparcia 3) weryfikacja skuteczności działań podejmowanych wobec osób uwikłanych w przemoc wewnątrzrodzinną, w tym barier w zakresie pomagania ofiarom przemocy.
Przewidywane rezultaty	• szczegółowa analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowodworskiego,
wskaźnik realizacji:	opracowanie i opublikowanie raportu badań w formie elektronicznej i papierowej

Cel szczegółowy 1.2.	**Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy wewnątrzrodzinnej, w tym stosowania kar cielesnych jak metody wychowania dzieci**
działania:	1) systematyczne organizowanie akcji informacyjnych lub współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych na rzecz zmiany poglądów społecznych dotyczących przemocy w rodzinie, stereotypów roli kobiety i mężczyzny, stosowania fizycznego karcenia dzieci, przy współpracy z lokalnymi mediami (zamieszczenie tematycznych artykułów i reportaży przybliżających istotę zjawiska, informujących o możliwym wsparciu i działaniach podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy), Kościołami i związkami wyznaniowymi, z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami 2) opracowanie i wdrożenie w placówkach oświatowych, Środowiskowych Ogniskach Wychowawczych TPD oraz Warsztatach Terapii Zajęciowej działających na terenie powiatu, krótkich programów edukacyjnych, przybliżających informacje na temat przemocy w rodzinie, w szczególności czynników ryzyka, zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, konieczności reagowania na

	przemoc, możliwości jej zgłaszania do instytucji zajmujących się specjalistycznym wsparciem i ochroną przed przemocą oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie 3) opracowanie, wydanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek i broszur) skierowanych do różnych grup odbiorców (pokrzywdzonych, sprawców, świadków) zawierających treści edukacyjne o zjawisku przemocy wewnątrzrodzinnej i możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie powiatu 4) uruchomienie na stronie internetowej PCPR zakładki pt. „Przemoc w rodzinie" zawierającej m. in. bazę lokalnych i wojewódzkich instytucji, zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom uwikłanym w przemoc (nazwa, adres, telefon, obszar działań) 5) opracowanie i wydanie powiatowego informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, możliwościach pomocnych działań dla osób dotkniętych przemocą, sprawców i świadków przemocy 6) rozpowszechnianie informacji o telefonach zaufania:
Przewidywane rezultaty	wzrost poziomu wiedzy lokalnego społeczeństwa na temat przemocy wewnątrzrodzinnej,
wskaźnik realizacji:	• nakład rozpowszechnionych materiałów (ulotek, plakatów i broszur) • rodzaj grup odbiorców do których skierowane były materiały informacyjne liczba osób odwiedzających stronę internetową, poświeconą tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie • nakład informatora wydanego w formie książkowej i elektronicznej • liczba kampanii społecznych, realizowanych na terenie powiatu • liczba informacji zamieszczanych w mediach • liczba placówek, w których przeprowadzono programy • liczba osób uczestniczących w programie

Cel szczegółowy 1.3:	**Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą**
	zlecenie bądź zorganizowanie „Warsztatów kompetencji

działania:	wychowawczych" – cyklicznych spotkań grupowych dla rodzin zagrożonych występowaniem przemocy. Celem warsztatów kompetencji wychowawczych byłoby przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci oraz wsparcie rodzin zagrożonych występowaniem przemocy poprzez modyfikację dotychczasowych postaw rodzicielskich, podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych. Cel ten realizowany będzie poprzez: 1. pogłębienie świadomości rodziców dotyczącej własnych zachowań przemocowych; 2. nabywanie umiejętności modyfikowania zachowań dziecka przez system nagród i kar z wyłączeniem przemocy; 3. wzrost świadomości własnych potrzeb i potrzeb dziecka; 4. doskonalenie umiejętności rozpoznawania i okazywania emocji; 5. wzrost umiejętności komunikacyjnych i budowania dobrego kontaktu dzieckiem, uwrażliwienie na znaczenie komunikacji niewerbalnej, nabywanie umiejętności aktywnego, wspierającego słuchania dziecka; 6. poznanie zasad konstruktywnego rozwiązywania konfliktu; 7. uświadomienie sytuacji powodujących napięcie i własnego modelu reakcji na stres; 8. nabywanie nowych umiejętności radzenia sobie ze stresem.
Przewidywane rezultaty	wzrost kompetencji wychowawczych w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy
wskaźnik realizacji:	• liczba osób zrekrutowanych do udziału z warsztatach, • liczba osób, które samodzielnie podjęły decyzję o udziale w warsztatach, • liczba czynnych uczestników warsztatów, • ilość spotkań w ramach warsztatów,

Cel szczegółowy 1.4.	**Zapewnienie realnej pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz szybsze i skuteczniejsze powstrzymanie sprawcy**
działania:	1) przeprowadzanie interwencji w ramach procedury „Niebieskiej Karty" 2) redukowanie bezpośrednich zagrożeń dla życia i zdrowia,

	zapewnianie osobom doznającym przemocy w rodzinie/związkach partnerskich bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego poprzez: udzielanie osobom doznającym przemocy bezpiecznego schronienia w miejscu oddalonym od sprawcy (Hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej) oddzielenie sprawcy od ofiary poprzez stosowanie nakazu opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego, na poszczególnych etapach postępowania karnego inicjowanie działań gmin Powiatu Nowodworskiego na rzecz zapewnienia miejsc czasowego pobytu (np. kontenerów socjalnych) dla osób stosujących przemoc w rodzinie wobec których zastosowano nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą lub wobec których orzeczono eksmisję ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie 3) utworzenie i certyfikacja Przyjaznego Pokoju Przesłuchań Dzieci zgodnego ze standardami przesłuchań dzieci opracowanymi przez Fundację Dzieci Niczyje i Ministerstwo Sprawiedliwości, uwzględniającymi potrzeby dziecka oraz wymogi wymiaru sprawiedliwości
Przewidywane rezultaty	• wzmocnienie systemu wsparcia dla osób dotkniętych kryzysem, przemocą wewnątrzrodzinną;
wskaźnik realizacji:	• liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia w Hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej • rodzaj udzielonej pomocy liczba „Niebieskich Kart" założonych przez pracowników poszczególnych instytucji • liczba wniosków prokuratury o tymczasowe aresztowanie • liczba orzeczeń dozoru kuratorskiego • liczba nakazów opuszczenia lokalu • liczba nakazów powstrzymania się sprawcy od kontaktów z osobą pokrzywdzoną • liczba obdukcji sfinansowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych

Cel szczegółowy 1.5.	**Wsparcie i terapia ofiar przemocy w rodzinie**
działania:	1) zorganizowanie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, dostarczanie osobom, doświadczającym przemocy w rodzinie/związkach partnerskich odpowiedniej pomocy w zrozumieniu własnej sytuacji życiowej, wzmocnieniu chęci zmiany w kierunku uwolnienia się od przemocy, pokonania uczucia bezradności i przywrócenia wiary we własne siły 2) zwiększenie dostępności oraz poszerzenie oferty bezpłatnego wsparcia/poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, psychiatrycznego, doradztwa zawodowego 3) zwiększenie dostępności usług specjalistycznych (prawnych, psychologicznych) poprzez ustalenie dyżurów w gminach oddalonych od siedziby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 4) inicjowanie działań Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych (udział w kursach i szkoleniach) i wiedzy dotyczących aktywnych instrumentów poszukiwania pracy osób doświadczających przemocy w rodzinie, uzależnionych ekonomicznie od sprawcy
przewidywane rezultaty	• kompleksowość pomocy świadczonej osobom uwikłanym w przemoc poprzez • niwelowanie skutków przemocy w rodzinie
wskaźnik realizacji:	• liczba klientów, którzy skorzystali z pomocy w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego, • zliczona na podstawie ewidencji prowadzonych przez poszczególnych specjalistów, • liczba osób uczęszczających na grupę wsparcia dla ofiar przemocy, • ilość spotkań indywidualnych oraz grup wsparcia,

Cel szczegółowy 1.6.	**Zmiana postaw osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez oddziaływania korekcyjno – edukacyjne w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie**
	1) zlecenie przeprowadzenia w instytucjach innych niż świadczące

działania:	wsparcie ofiarom przemocy w rodzinie, programu korekcyjno – edukacyjnego wobec osób stosujących przemoc w rodzinie nakierowanego na: • powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy • kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania, dzieci bez używania przemocy w rodzinie • naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć • uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy • nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych z nagromadzeniem agresji i negatywnych emocji oraz innymi problemami życia rodzinnego • zdobycie umiejętności prawidłowej komunikacji i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy • rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie • uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych 2) terapia uzależnień u osób stosujących przemoc w rodzinie, u których zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, przed rozpoczęciem udziału w programie edukacyjno korekcyjnym 3) poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne 4) monitorowanie sytuacji rodzinnej sprawców, uczestników programu.
przewidywane rezultaty	• posiadanie przez osoby stosujące przemoc wobec najbliższych umiejętności rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji • zmniejszenie ilości interwencji Policji z powodu stosowania przemocy
wskaźnik realizacji:	• liczba spotkań w ramach realizacji programu z uwzględnieniem spotkań indywidualnych i grupowych • czas realizowania programu • liczba osób przystępujących do programu korekcyjno-edukacyjnego

	• liczba osób kończących program korekcyjno-edukacyjny • liczba skierowań do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy • liczba sprawców zobowiązanych wyrokiem sądu do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych i/lub terapii uzależnienia • liczba aktów przemocy dokonanych przez uczestników programu w trakcie jego trwania i po jego zakończeniu

[redacted]

Cel szczegółowy 2.1.	**Upowszechnienie roli i znaczenia rodzinnych, zastępczych form opieki.**
działania:	1) systematyczne organizowanie akcji informacyjnych lub współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze, przy współpracy z lokalnymi mediami (zamieszczenie tematycznych artykułów i reportaży przybliżających istotę rodzicielstwa zastępczego zjawiska i jego przewagę nad instytucjonalnymi formami pieczy zastępczej), Kościołami i związkami wyznaniowymi, z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami 2) opracowanie, wydanie i dystrybucja materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek i broszur) skierowanych do różnych grup odbiorców (np. kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, przedstawicieli oświaty, służby zdrowia), 3) obchody Powiatowego Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, 4) opracowanie i wydanie w formie elektronicznej i papierowej powiatowego informatora skierowanego do przedstawicieli instytucji i służb zaangażowanych w szeroko rozumianą pomoc

	dziecku i rodzinie (np. opieka medyczna, oświata, pomoc społeczna), przybliżającego idę rodzicielstwa zastępczego, prawa i obowiązki osób sprawujących pieczę zastępczą oraz rodziców naturalnych dzieci objętych pieczą zastępczą
przewidywane rezultaty:	• wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie rodzinnych form opieki zastępczej i przełamanie negatywnych stereotypów na jej temat • obudzenie solidarności rodzin zastępczych oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości dzieci i młodzieży umieszczonych w tych rodzinach;
wskaźnik realizacji:	• nakład rozpowszechnionych materiałów (ulotek, plakatów i broszur), • liczba kampanii społecznych, realizowanych na terenie powiatu, • liczba informacji zamieszczanych w mediach, • nakład informatora wydanego w formie książkowej i elektronicznej

Cel szczegółowy 2.2.	**Zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka.**
działania:	1) Organizowanie i przeprowadzanie szkoleń kandydatów wyrażających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz do prowadzenia placówek opiekuńczych typu rodzinnego 2) Prowadzenie cyklicznych szkoleń specjalistycznych podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i adopcyjnych, (np.: praca z dzieckiem niepełnosprawnym, praca z dzieckiem niedostosowanym społecznie). 3) Prowadzenie cyklicznych spotkań grup wsparcia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka z terenu powiatu Nowodworskiego, których celem będzie omawianie bieżących problemów wnoszonych przez rodziny, dzielenie się własnymi doświadczeniami, emocjami i refleksjami oraz

	poszukiwaniu w oparciu o nie nowych rozwiązań pojawiających się trudności. 4) Zwiększenie dostępności poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego dla rodziców zastępczych. 5) Utworzenie oraz aktualizacja bazy danych rodzin, które przeszły szkolenie oraz uzyskały kwalifikacje potrzebne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wyrażają gotowość do przejęcia opieki nad dzieckiem. 6). Utworzenie, bądź zlecenie prowadzenia całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej typu rodzinnego dla dzieci z terenu Powiatu Nowodworskiego
przewidywane rezultaty	• utworzenie nowych niespokrewnionych oraz zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych a także Rodzinnego Domu Dziecka • wzrost umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych • posiadanie kompetencji intarpersonalnych (np. kontrola wewnętrzna, radzenie sobie z emocjami); • posiadanie kompetencji opiekuńczo wychowawczych i interpersonalnych (np. umiejętności komunikacyjne, motywowanie dziecka, modyfikacja zachowań dziecka, umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów); • ograniczenie liczby dzieci przebywających w instytucjonalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
wskaźnik realizacji:	• ilość przeszkolonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, • ilość osób, które pozytywnie przeszły kwalifikacje, • ilość przeprowadzonych szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych, • ilość osób uczestniczących w szkoleniach podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych, • ilość udzielonych konsultacji specjalistycznych (z uwzględnieniem podziału na poszczególnych specjalistów), • ilość spotkań zorganizowanych w ramach grupy wsparcia,

	• ilość osób uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia, • ilość osób zainteresowanych utworzeniem domu dziecka • ilość nowych miejsc w placówce opiekuńczo wychowawczej typu rodzinnego

Cel szczegółowy 2.3.	**Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, szkolnych ośrodków wychowawczych.**
działania:	1) Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie. 2) Inicjowanie działań gmin Powiatu Nowodworskiego na rzecz zapewnienia mieszkań dostępnych dla usamodzielniających się wychowanków (mieszkania chronione, mieszkania usamodzielnienia, mieszkania socjalne). 3) Wyrównywanie szans i zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego, dziedziczeniu społecznemu dysfunkcyjnych wzorów zachowań (bezradności, nieodpowiedzialności, słabych więzi emocjonalnych, awanturniczych zachowań, uzależnień itp.) usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. 4) Promowanie i inicjowanie działań przygotowujących młodzież do aktywnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie dorosłych. 5) Rozwój systemu wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego dla byłych wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. 6) Organizowanie kursów zawodowych mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych, szkolenia rozwijające umiejętności niezbędne w procesie usamodzielnia i podnoszących kwalifikacje zawodowe. 7) Poszukiwanie metod wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny

	zastępcze (ukierunkowanych na poprawę sytuacji zawodowej tych osób). Zapobieganie oraz przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom podejmowania przez młodzież ryzykownych zachowań np.: 1. używaniem substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków i paranarkotyków –tzw. dopalaczy), 2. kolizji z prawem., 3. ryzykownych zachowani seksualnych oraz molestowania, 4. rosnąca przemoc wśród młodzieży, 5. przedwczesne opuszczanie systemu edukacji,
przewidywane rezultaty:	• lepsze przygotowanie młodzieży do samodzielnego życia, nabycie i wykształcenie odpowiednich umiejętności, które pomogą wychowankom rodzin zastępczych i placówek prowadzić samodzielne życie po osiągnięciu pełnoletniości;
wskaźnik realizacji:	• ilość osób uczestniczących w kursach zawodowych i podnoszących kwalifikacje • ilość przeprowadzonych kursów • ilość osób korzystających z indywidualnych konsultacji z prawnikiem, psychologiem, pedagogiem, doradcą zawodowym, •
Cel szczegółowy 2.4	**Integracja środowisk działań na rzecz budowania jednolitego systemu pomocy dziecku i rodzinie**
działania:	1) zacieśnienie współpracy z gminami powiatu Nowodworskiego w zakresie promowania profilaktyki skierowanej w szczególności do rodzin dysfunkcyjnych pod względem opiekuńczo wychowawczym i zagrożonych wystąpieniem przemocy wewnątrzrodzinnej, 2) wypracowanie jednolitych standardów i zasad współpracy w zakresie podejmowania interwencji i wsparcia dzieci i rodzin; 3) zawarcie porozumień pomiędzy służbami, instytucjami i organizacjami z Powiatu Nowodworskiego dotyczących realizacji procedur i podziału zadań pomiędzy poszczególnymi instytucjami, służbami i organizacjami;

	4) stworzenie płaszczyzny do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, poszukiwanie, promowanie i wdrażanie innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie
przewidywane rezultaty:	• zwiększenie efektywności podejmowanych działań • podejmowanie szybszych i bardziej efektywnych interwencji.
wskaźnik realizacji:	• ilość porozumień zawartych z lokalnymi służbami instytucjami • ilość zaangażowanych organizacji pozarządowych

Cel szczegółowy 8.1	Diagnoza Rodzin naturalnej dziecka objętego pieczą zastępczą
działania:	1) rozpoznanie przyczyn kryzysu w rodzinie, określenie potencjału rodziny, zbadanie relacji w rodzinie i wszelkich aspektów życia rodziny, których poznanie byłoby ważne dla zachowania jedności i stabilności rodziny, ustalenie możliwości wsparcia w kręgu rodzinnym i środowiskowym, diagnoza istniejących więzi pomiędzy dzieckiem a rodzicami. Działania te będą realizowane podczas spotkań indywidualnych spotkań z psychologiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w trakcie wywiadów środowiskowych oraz na podstawie analizy akt Powiatowego centrum Pomocy Rodzinie.
przewidywane rezultaty	Posiadanie wiedzy dotyczącej sytuacji rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozwalająca na zwiększenie efektywności podejmowanych działań
wskaźnik realizacji:	• ilość rodzin poddanych diagnozie, • sklasyfikowanie problemów będących przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej

Cel szczegółowy 2	Rozwój kompetencji opiekuńczych rodziców naturalnych
działania:	zorganizowanie cyklicznych spotkań grupowych dla wszystkich rodziców naturalnych dzieci, z terenu powiatu nowodworskiego, objętych opieką zastępczą. Odbywające się cyklicznie spotkania będą miały charakter otwarty, rodzice będą mogli dołączyć do grupy w każdym momencie jej trwania. Celem spotkań o charakterze warsztatowym jest: 1. poszerzenie kompetencji wychowawczych, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich, 2. wykształcenie poczucia odpowiedzialności za dziecko, zwiększenie zaangażowania rodziców oraz współpracy z opiekunami zastępczymi w zakresie oddziaływań wychowawczych oraz istotnych kwestii dotyczących opieki nad dziećmi, wzrost świadomości rodziców dotyczącej m. in. potrzeb dziecka i sposobów ich zaspokajania, stwarzania warunków koniecznych do prawidłowego rozwoju dziecka, wpływu dysfunkcyjnych wzorców rodziny naturalnej na jego rozwój psychiczny, emocjonalny i fizyczny; 3. rozwój kompetencji interpersonalnych: umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć, możliwości radzenia sobie z negatywnymi emocjami, adekwatnej samooceny, wsparcia dziecka w sytuacji trudnej, konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów między rodzicem i dzieckiem, modyfikacji zachowań dziecka; 4. dzięki poczuciu wspólnoty i przekonaniu o podobieństwie przeżyć, uczestnicy grupy stanowią dla siebie wzajemnie źródło wsparcia i pomocy w radzeniu sobie z trudnościami procesu separacji i ponownej integracji rodziny. Stwarza to warunki do dzielenia się swoimi doświadczeniami i ekspresji związanych z nimi uczuć, wzrostu umiejętności komunikowania emocji oraz możliwości ich odreagowania.
przewidywane rezultaty:	• posiadanie przez rodziców umiejętności pozwalających na prawidłową opiekę i wychowanie dziecka; • posiadanie kompetencji interpersonalnych (np. kontrola

	wewnętrzna, radzenie sobie z emocjami); • posiadanie kompetencji interpersonalnych (np. umiejętności komunikacyjne, motywowanie dziecka, modyfikacja zachowań dziecka, umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów); • gotowość emocjonalna rodziny na napięcia i konflikty, które mogą się pojawić w procesie reintegracji;
wskaźnik realizacji:	• ilość zorganizowanych spotkań grupowych; • liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach grupowych

Cel szczegółowy 3:	**Aktywizacja społeczna i zawodowa / zapobieganie wykluczeniu rodziców naturalnych**
działania:	Praca nad likwidacją dysfunkcji rodziny, będących bezpośrednią przyczyną separacji dziecka, poprawa sytuacji socjalnej, materialnej i zdrowotnej rodziny; wsparcie psychologiczne, wzmocnienie motywacji do poszukiwania pracy, podnoszenie kompetencji zawodowych, poprawa wizerunku rodziny w środowisku lokalnym, stworzenie lokalnej sieci wsparcia dla rodzin naturalnych, przełamywanie uprzedzeń, niechęci i negatywnego nastawienia do osób sprawujących opiekę zastępczą nad dzieckiem oraz instytucjami wspierającymi rodzinę odbywać się będzie poprzez: • organizację doradztwa zawodowego co przyczyni się do zwiększenia szans podjęcia zatrudnienia przez rodziców bezrobotnych i biernych zawodowo (pomoc w podjęciu decyzji o wyborze zawodu, zdobycie wiedzy w zakresie własnych predyspozycji zawodowych, możliwości dalszego kształcenia i szkolenia, podnoszenie umiejętności poruszania się po otwartym rynku pracy, konstruowania dokumentów aplikacyjnych, zachowania podczas rozmów kwalifikacyjnych, aktywnego poszukiwania zatrudnienia); • umożliwienie rodzicom naturalnym uczestnictwa w kursach podnoszących, uzupełniających lub zmieniających kwalifikacje zawodowe, potrzebne do podjęcia zatrudnienia;

	• przeprowadzanie indywidualnych konsultacji psychologicznych podczas których omawiane będą bieżące trudności wynikające z procesu reintegracji, kontaktów z dzieckiem i opiekunami zastępczymi a także minimalizowanie związanego z tym poziomu lęku; • indywidualne konsultacje z prawnikiem, które pozwolą rodzicom pogłębić wiedzę dotyczącą spoczywających na nich obowiązków (np. obowiązek alimentacyjny, odpłatności za pobyt dzieci w opiece zastępczej, osobistych kontaktów z dzieckiem,) i przysługujących im praw (np. do współdecydowania w zasadniczych kwestiach dotyczących wychowania i opieki nad dzieckiem); • pracę socjalną oraz wywiady środowiskowe i kontrolne, które będą stanowić okazję do sprawdzenia funkcjonowania rodziny w codziennych sytuacjach, sposobów radzenia sobie z trudnościami, oceny stopnia i efektywności wprowadzanych zmian; • pracę asystenta rodziny współpracującego z jednostkami administracji samorządowej, właściwymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i specjalistami działającymi na rzecz dziecka i rodziny wymagających wsparcia, z rodziną bezpośrednio w miejscu jej zamieszkania, monitorującego działania podejmowane przez rodzinę, modelującego wzorce prawidłowego funkcjonowania społecznego poprzez edukację i treningi m. in. w zakresie: higieny osobistej, racjonalnego gospodarowania budżetem, podstawowych czynności domowych; • spotkania grupy rodzin jako formy tworzenia środowiskowej sieci wsparcia, wykorzystującej wewnętrzny potencjał rodziny do przezwyciężenia trudności w wypełnianiu jej podstawowych funkcji;
przewidywane rezultaty:	• panujące w rodzinie relacje zaspokajają potrzeby dziecka i pozwalają na jego rozwój; • problemy, które były bezpośrednia przyczyną separacji są

	częściowo rozwiązane; • posiadanie przez osoby bezrobotne umiejętności niezbędnych do pozyskania zatrudnienia. • istnienie lokalnej sieci wsparcia (członkowie dalszej rodziny, osoby znaczące dla rodziców i dzieci, opiekunowie zastępczy);
wskaźnik realizacji:	- liczba uczestników programu, którzy uregulowali swoją sytuacje zawodową (podjęli pracę, zarejestrowali się w Powiatowym Urzędzie Pracy); - liczba osób, które skorzystały z wsparcia w postaci kursów i szkoleń zawodowych lub doszkalających; - liczba osób podejmujących leczenie / terapię uzależnień; - liczba rodzin współpracujących z Asystentem rodziny; - liczba osób uczestniczących w konsultacjach z prawnikiem, psychologiem, doradcą zawodowym; - liczba spotkań zorganizowanych w ramach grupy rodzin; - liczba rodziców naturalnych, objętych wsparciem (ogółem / kobiet / mężczyzn); - liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych w wyniku zmiany formy ograniczenia bądź przywrócenia władzy rodzicielskiej; - zmiana ilościowa i jakościowa kontaktów rodziców naturalnych z dziećmi objętymi pieczą zastępczą oraz zaangażowania w proces wychowawczy (np. ilość i częstotliwość spotkań i urlopowań do domu rodzinnego, kontaktów telefonicznych, udziału w zebraniach szkolnych);

Cel szczegółowy 3.4:	**Wzrost integracji rodziny naturalnej poprzez zwiększenie zaangażowania rodziców w życie dziecka, nie będącego pod ich bezpośrednią opieką**
działania:	organizacja wyjazdu integracyjnego dla dzieci objętych pieczą zastępczą i ich rodzin naturalnych, którego celem jest wzmocnienie więzi uczuciowej pomiędzy członkami rodzin, trenowanie umiejętności społecznych i kompetencji

	opiekuńczych a także obserwacja rzeczywistych relacji panujących pomiędzy rodzicami i dziećmi.
przewidywane rezultaty:	• wzrost poczucia odpowiedzialności rodziców biologicznych za wychowanie dzieci; • gotowość rodziny do sprawowania opieki i zapewnienia dziecku bezpieczeństwa; • rekonstrukcja więzi emocjonalnych z dzieckiem i nowej jakości kontaktu w relacjach z nim, odbudowanie zaufania, powrót dziecka do rodziców biologicznych;
wskaźnik realizacji:	• liczba rodzin uczestniczących w wyjeździe integracyjnym;

6. Ewaluacja

Ewaluacja jest czymś w rodzaju pogłębionego monitorowania pracy, wyciągane są wnioski analizy i oceny przeprowadzonego programu, pozwalające na poprawę efektywności pracy zespołu. Ewaluacja jest oceną sukcesu programu czyli stopnia osiągnięcia zakładanych celów.

Program dotyczący systemu opieki nad dzieckiem i rodziną będzie podlegał ewaluacji, która ma na celu:

- prawidłowy rozwój instytucji społecznych i projektów, które są przez nie realizowane,
- przyczyniania się do wzrostu skuteczności podejmowanych działań
- wskazanie kierunków ewentualnych zmian oraz nowych kierunków pracy,
- polepszenie skuteczności pracy w wyznaczonych obszarach działań.

W zakresie ewaluacji prowadzona będzie również ocena (coroczna sprawozdawczość z wykonywanych zadań przez jednostki pomocy społecznej) oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się w wyniku zmiany regulacji prawnych czy też narastania problemów społecznych.

Ocenie podlegać będą przede wszystkim:

1. stopień realizacji celów programu,
2. metody i techniki realizacji poszczególnych działań,
3. skuteczność działań podejmowanych w ramach programu
4. zaangażowanie realizatorów zadań w projektach oraz ich partnerów.

Ewaluacja programu pozwoli na dokonanie oceny czy poprzez przewidziane działania projektowe polepszyła się jakość wsparcia udzielanego adresatom programu i oraz wzrosło ich zaangażowanie w rozwiązywanie napotykanych problemów, a także czy działania te nawiązują do projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która prawdopodobnie obowiązywać będzie od stycznia 2012r. Ustawa ta ma znaczenie systemowe i reorganizuje całokształt opieki zastępczej nad dzieckiem.

Ewaluacja projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej trwa. Prace nad projektem ustawy rozpoczęły się w 2008 roku. Projekt Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został opracowany na podstawie „założeń projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem", które przyjęte były w czerwcu 2009 roku przez Radę Ministrów.

W czasie pracy nad ustawą zmieniła się procedura legislacyjna. Powstało Rządowe Centrum Legislacji, państwowa jednostka organizacyjna podległa Prezesowi Rady Ministrów, która zapewnia koordynację działalności legislacyjnej, między innymi przygotowanie aktu prawnego. W dniu 28 stycznia 2010 roku projekt ustawy został skierowany do konsultacji z partnerami społecznymi oraz Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Natomiast zgodnie z obowiązującymi przepisami nie był objęty uzgodnieniami międzyresortowymi. Zaakceptowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej uwagi zgłoszone przez partnerów społecznych zostały przekazane w dniu 22 marca 2010 roku do Rządowego Centrum Legislacji celem uwzględnienia ich w projekcie ustawy. Pod koniec maja 2010 roku projekt ustawy wraz z projektami wybranych aktów wykonawczych został skierowany pod obrady Komitetu Rady Ministrów. Trzeba było rok czekać, aby 28 kwietnia 2011r. Sejm podpisał projekt. Teraz trwają prace w Senacie.

Projekt dotyczy: zasad i form wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasad sprawowania pieczy zastępczej, określenia zadań administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, zasad finansowania i zadań administracji publicznej w zakresie postępowania adopcyjnego. Wprowadza wiele zmian w funkcjonowaniu rodzinnej opieki zastępczej oraz szereg rozwiązań, które mają się przyczynić do wsparcia rodzin biologicznych będących w kryzysie oraz zwiększenia liczby rodzin zastępczych. Poprzez rozmaite zachęty, ma szansę przekonać niezdecydowanych do pracy na rzecz dzieci i rodziny. Te zachęty to między innymi wprowadzenie urlopów i wyższego wynagrodzenia dla rodzin zawodowych, powołania instytucji koordynatora.

7. Podsumowanie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie stworzyło powyższy program zgodny z ogólną koncepcją programu opracowanego na poziomie województwa oraz kierunkami polityki prorodzinnej państwa, jak również wypracowanymi i obowiązującymi standardami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie istniejącymi w Unii Europejskiej, tak, aby móc skutecznie i efektywnie pomagać dziecku i rodzinie, która jest podstawową komórka społeczeństwa.

Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej, zawartych w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim w latach 2007 - 2012 i programu aktywności lokalnej w powiecie nowodworskim na lata 2009-2013.

Niniejszy program jest nadrzędnym programem w stosunku do szczegółowych programów realizowanych przez PCPR: Programu „POWRÓT" na rzecz reintegracji rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych na lata 2011 – 2012 oraz Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2012. Ujęte też są zadania wynikające z projektu Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, 28 kwietnia 2011r przyjętego przez Sejm.

Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji: ośrodków pomocy społecznej, sądu rodzinnego i nieletnich, placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, przedszkoli, powiatowego centrum pomocy rodzinie, rodzinnych form opieki zastępczej, policji, poradni pedagogiczno-psychologicznej, oraz innych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Świadome poradnictwo specjalistyczne, prawne, psychologiczne i socjalne, a także udzielana pomoc w ramach podejmowanej interwencji ma na celu profilaktykę i zapobieganie różnym formom patologii społecznej, szczególnie w zakresie opieki i wychowania. Cele będą mogły być prawidłowo realizowane przy współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc rodzinie i dziecku na terenie powiatu nowodworskiego.

Powiatowy Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe.

Program wskazuje również kierunki zmian prowadzonych działań, rozszerzając ofertę lub wprowadzając modyfikację w celu podniesienia ich efektywności.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Zarządzeniem Nr 23/2011 z dnia 02.05.2011r. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim powołał Zespól do opracowania Programu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Powiecie Nowodworskim w składzie:

Barbara Malitka – przewodnicząca Zespołu

Anna Stankowska – członek Zespołu

Anna Wdowczyk – członek Zespołu

Katarzyna Sobierska – członek Zespołu

Renata Dąbrowska – członek Zespołu

Program zaakceptowany został przez Dyrektora PCPR – Panią Angelikę Sosińską.

Załącznik nr 1 do Programu budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie nowodworskim na lata 2011 – 2015
Harmonogram realizacji programu:

RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

| | | |

RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

[redacted]

OBSZAR II DZIAŁANIA INTERWENCYJNE, ZMIERZAJĄCE DO ZBUDOWANIA SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	**Upowszechnienie roli i znaczenia rodzinnych, zastępczych form opieki.**
	Zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka.
	Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, szkolnych ośrodków wychowawczych.
	Integracja środowisk i działań na rzecz budowania jednolitego systemu pomocy dziecku i rodzinie

[redacted]

RADA POWIATU
w Nowym Dworze Mazowieckim
ul. Mazowiecka 10
05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

OBSZAR III. DZIAŁANIA NAPRAWCZE SKUPIAJĄCE SIĘ NA REINTEGRACJI RODZIN NATURALNYCH DZIECI OBJĘTYCH PIECZĄ ZASTĘPCZĄ	Diagnoza Rodziny naturalnej dziecka objętego pieczą zastępczą																				
	Rozwój kompetencji społecznych rodziców naturalnych																				
	Aktywizacja społeczna i zawodowa / zapobieganie wykluczeniu rodziców naturalnych																				
	Wzrost integracji rodziny naturalnej poprzez zwiększenie zaangażowania rodziców w życie dziecka, niebędącego pod ich bezpośrednią opieką																				

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY
Mariusz Sebastian Łaszuk

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
mgr Angelika Sosińska